

Sygn. akt II Ca 842/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Puchalska (spr.)
Sędziowie:	SSO Grażyna Wołosowicz SSR del. Sławomir Kuczyński
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa L. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej
w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 5 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 77/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Powód L. S. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na swoją rzecz kwoty 7.576,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty tytułem różnicy między należnym odszkodowaniem z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za najem pojazdu zastępczego a wypłaconą z tego tytułu kwotą. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w S. wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.576,80 złotych z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym w wysokości 13 % od dnia 23.01.2013 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w zakresie żądania zapłaty pozostałych odsetek. Ponadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.232 złote tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, iż w dniu 08.10.2012 r. w B. około godziny 15¹⁵ z winy poruszającego się samochodem marki D. (...) o nr rej. (...) stanowiącym własność A. P., doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd stanowiący własność E. B. marki F. (...) o nr rej. (...). Na miejsce zdarzenia została wezwana Policja, która ukarała sprawcę kolizji mandatem karnym. Sprawca zdarzenia posiadał w (...) Spółce Akcyjnej w S. aktualne na datę zdarzenia ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, potwierdzone polisą nr (...). W dniu 09.10.2012 r. poszkodowana zgłosiła przedmiotową szkodę ubezpieczycielowi sprawcy zdarzenia.

Pojazd marki F. (...) o nr rej. (...) po kolizji został zaholowany do warsztatu L. S., gdzie pozostawał przez okres od dnia 09.10.2012 r. do dnia 11.12.2012 r. E. B. w dniu 09.10.2012 r. zawarła umowę najmu pojazdu zastępczego. Tego samego dnia poszkodowana upoważniła L. S. do odebrania należności za holowanie samochodu, wynajem, oraz parkowanie.

Decyzją z dnia 10.12.2012 r. ubezpieczyciel przyznał odszkodowanie w wysokości 4.700 zł rozliczając szkodę jako całkowitą i przyjmując wartość rynkową pojazdu w kwocie 6.700 zł, oraz wartość pozostałości w wysokości 2.000 zł.

W dniu 17.12.2012 r. wystawiono fakturę VAT nr (...) na kwotę 8.523,90 zł tytułem wynajmu pojazdu zastępczego za okres od dnia 09.10.2012 r. do dnia 11.12.2012 r.

W dniu 18.12.2012 roku L. S. nabył od E. B. w drodze umowy przelewu wierzytelności, wierzytelność przysługującą względem (...) Spółki Akcyjnej w S. wynikającą z tytułu szkody komunikacyjnej z dnia 08.10.2012 r. O powyższym powiadomiono ubezpieczyciela.

W dniu 31.12.2012 roku ubezpieczyciel przyznał dopłatę do odszkodowania w wysokości 1.549,80 zł, w tym koszty parkowania w kwocie 172,20 zł, holowania w kwocie 430,50 zł, a także wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie 947,10 zł za okres 7 dni.

Sąd I instancji zaznaczył, iż okoliczności uprawdopodobniające potrzebę najmu pojazdu zastępczego po szkodzie przedstawiła na rozprawie w dniu 6.03.2013 r. świadek E. B. wskazując, że pojazd przed uszkodzeniem służył jej w celu wykonywania czynności dnia codziennego, np. woziła dzieci do przedszkola, jeździła po towar do W., do pracy. Uszkodzony samochód to F. (...) diesel z 2003 r., o pojemności silnika 1.9. Poszkodowana wypożyczyła od powoda stare R. (...) na benzynę. Samochód był jej niezbędny do wykonywania pracy zawodowej oraz do wykonywania niezbędnych rodzinnych zajęć. Świadek opłaciła w całości fakturę za wynajem pojazdu. Poszkodowana bardzo długo czekała na przedstawiciela ubezpieczyciela, który dokonał oględzin pojazdu. Kontaktowała się z ubezpieczycielem w celu przyspieszenia oględzin. Na odszkodowanie również zmuszona była długo czekać. Sąd Rejonowy miał na uwadze, że zeznania świadka korelowały z wyjaśnieniami powoda, który wskazywał, że przedstawiciel ubezpieczyciela zjawił się dopiero po 24 dniach od zgłoszenia szkody celem opisanie szkody oraz że poszkodowana wynajmowała pojazd zastępczy do dnia wypłaty odszkodowania.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż koszt najmu pojazdu zastępczego za całe 63 dni to wydatek uzasadniony, stanowiący element szkody. Wykonanie naprawy samochodu było niemożliwe z uwagi na jej ekonomiczną niezasadność, gdyż szkoda została rozliczona jako tzw. szkoda całkowita. Czas oczekiwania na oględziny pojazdu, a następnie na decyzję pozwanego co do zlikwidowania szkody jako całkowitej oraz w zakresie wypłaty odszkodowania przedłużył w sposób niezależny od poszkodowanej okres najmu pojazdu zastępczego. W tej sytuacji, skoro

poszkodowana nie miała innego pojazdu, którym mogłaby się poruszać, przysługiwało jej prawo najmu pojazdu zastępczego do czasu otrzymania odszkodowania. Pojazd zastępczy był niezbędny poszkodowanej w wykonywaniu czynności dnia codziennego oraz prowadzeniu własnej działalności gospodarczej, gdyż poszkodowana nie posiadała innego pojazdu. Ponadto poszkodowana została pozbawiona pojazdu nie ze swojej winy. Długość okresu najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość odszkodowania z tego tytułu Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o załączoną do pozwu fakturę VAT nr (...). Sąd ten podkreślił, iż poszkodowana opłaciła fakturę VAT w całości.

Opierając się na sporządzonej w niniejszej sprawie opinii biegłego sądowego z zakresu ruchu drogowego Sąd I instancji ustalił, że koszt najmu pojazdu zastępczego R. (...) określony w umowie na 110 zł netto za dobę (135,30 zł brutto) mieści się w granicach stawek stosowanych w autowypożyczalniach na terenie miasta B.. Z opinii wynikało ponadto, iż pojazd zastępczy był pojazdem z segmentu o kategorię wyższego, lecz zdaniem Sądu Rejonowego wynajęcie pojazdu o wyższym standardzie od uszkodzonego nie zwiększyło kosztów najmu tego pojazdu, gdyż zgodnie z opinią mimo wyższego standardu pojazdu zastępczego, to uszkodzony pojazd posiadał silnik ZS, a średni koszt wynajmu takiego samochodu jest większy, niż pojazdu z silnikiem ZI.

Sąd Rejonowy uwzględniając, iż zgodnie z fakturą VAT nr (...) z dnia 17.12.2012 r. całkowity koszt najmu pojazdu to 8.523,90 zł oraz że ubezpieczyciel wypłacił dotychczas z tego tytułu kwotę 947,10 zł, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.576,80 złotych na podstawie art. 822 § 1 k.c., art. 361 § 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu gwarancyjnym i polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. O odsetkach orzekł na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 817 k.c., zaś o kosztach procesu na mocy art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją pozwany zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, w tym zwłaszcza:

a) art. 361 § 2 k.c., art. 805 k.c. oraz art. 824(1) § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na zasądzeniu odszkodowania przekraczającego wysokość poniesionej szkody i wysokość nabytego przez powoda roszczenia;

b) naruszeniu art. 361 § 1 k.c. oraz art. 822 k.c. poprzez uznanie, iż żądaniem mieszczącym się w zakresie odpowiedzialności ubezpieczyciela jest żądanie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres trwający łącznie 63 dni;

2) istotne naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, w tym zwłaszcza art. 233 § 1 k.p.c. polegające na wydaniu orzeczenia bez wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i dowolną ocenę dowodów poprzez przyjęcie, iż poszkodowana nie zdawała sobie sprawy z faktu zaistnienia szkody całkowitej, a co za tym idzie naraziła pozwanego na większą odpowiedzialność z tytułu powstałej szkody.

Wskazując na powyższe wniósł o:

#.

- zmianę wyroku w punkcie I poprzez oddalenie powództwa o zapłatę w całości,***
- rozpoznanie sprawy także pod nieobecność pozwanego lub jego pełnomocnika,***
- w konsekwencji zmianę zawartego punkcie III wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i orzeczenie w tym przedmiocie zgodnie z zasadą ich stosunkowego rozdzielenia przy uwzględnieniu zmiany rozstrzygnięcia zgodnie z wnioskami apelacji,***

- **zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z należną opłatą skarbową od udzielonego pełnomocnictwa procesowego, według norm przepisanych,**
- **ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.**

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne, jak też w całości aprobuje wnioski Sądu I instancji płynące z tych ustaleń. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w sprawie, które mają oparcie w materiale dowodowym i nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c., jak też prawidłowo zastosował prawo materialne.

Nie ulega wątpliwości, iż na dłużniku spoczywa obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych i dotyczy to również wydatków z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Nie wszystkie zatem wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnych mogą być refundowane, gdyż istnieje obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28).

Niemniej jednak należy podzielić stanowisko Sądu I instancji, że powód w sposób należyty wykazał zasadność najmu pojazdu zastępczego za cały okres 63 dni. Na tę okoliczność powód zgłosił dowód z akt szkody, z oświadczenia poszkodowanej, z zeznań poszkodowanej przesłuchanej w charakterze świadka, z zaświadczenia o prowadzeniu działalności gospodarczej przez poszkodowaną oraz korespondencji e-mailowej prowadzonej między powodem a pozwanym.

Z pisemnego oświadczenia i zeznań poszkodowanej wynika, że pojazd zastępczy był niezbędny w prowadzonej działalności gospodarczej, w tym do transportu towaru i w codziennych dojazdach do miejsca pracy, ale także w dowożeniu dzieci do przedszkola, gdyż poszkodowana nie dysponowała żadnym innym samochodem. Skoro poszkodowana korzystała z uszkodzonego pojazdu do celów zarobkowych i na co dzień, a jednocześnie nie miała do dyspozycji żadnego innego samochodu nadającego się do wykorzystania, to zachodziła konieczność najmu pojazdu zastępczego. Pojazd zastępczy był zaś wykorzystywany przez poszkodowaną w takim samym zakresie, w jakim korzystałaby ze swojego środka lokomocji, gdyby jej szkody nie wyrządzono, w tym w szczególności w celu kontynuacji prowadzonej działalności gospodarczej.

Z faktury VAT wynika, że czas korzystania z pojazdu zastępczego wynosił 63 dni. Czasokres najmu pojazdu zastępczego trwający 63 dni jest obiektywnie rzecz oceniając długi, niemniej w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy był konieczny i niezbędny. Nie można tracić z pola widzenia przyczyn, które doprowadziły do tego, iż poszkodowana była zmuszona korzystać z pojazdu zastępczego przez tak długi okres. Z korespondencji e-mailowej załączonej do akt sprawy wynika, że powód informował ubezpieczyciela o korzystaniu przez poszkodowaną z pojazdu zastępczego i ponaglał ubezpieczyciela do podjęcia stosownych działań. Z niekwestionowanych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że przedstawiciel ubezpieczyciela dokonał oględzin uszkodzonego pojazdu dopiero po 24 dniach od wypadku, zaś decyzję o przyznaniu odszkodowania wydano dopiero w dniu 10 grudnia 2012 roku, podczas gdy do zdarzenia wyrządzającego szkodę doszło w dniu 08 października 2012 roku. Poszkodowana korzystała z pojazdu zastępczego poczynając od dnia następnego po wypadku do dnia następnego po wydaniu decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego nie ma uzasadnionych podstaw by twierdzić, że poszkodowana już poczynając od 8 listopada 2012 roku nie powinna była korzystać z pojazdu zastępczego. Wprawdzie w tym dniu ubezpieczyciel sporządził kalkulację szkody, niemniej decyzja co do wysokości odszkodowania i rozliczenia szkody jako całkowitej została wydana dopiero w dniu 10 grudnia 2012 roku. Jednocześnie skarżący w apelacji nie kwestionował wiarygodności zeznań świadka E. B. i nie

podważał, iż poszkodowana rzeczywiście w okresie 63 dni korzystała z pojazdu zastępczego i że pojazd ten był jej niezbędny do prowadzonej działalności gospodarczej. Dlatego też chybione są wywody skarżącego, iż poszkodowana powinna była środki przeznaczone na najem pojazdu zastępczego wraz ze środkami pochodzącymi z szybkiej sprzedaży wraku przeznaczyć na kupno samochodu zbliżonej klasy do uszkodzonego pojazdu i w ten sposób zminimalizować szkodę. Powtórzyć należy, że do dnia 10 grudnia 2012 roku poszkodowana nie dysponowała odszkodowaniem, ani innym pojazdem, z którego mogłaby korzystać. W orzecznictwie wskazuje się zaś, że przy szkodzie całkowitej czas koniecznego najmu obejmuje okres od dnia zniszczenia pojazdu do dnia, w którym poszkodowany może nabyć podobny pojazd, nie dłuższy niż do dnia zapłaty odszkodowania (zob. wyrok SN z dnia 08.09.2004 r., IV CK 672/03, LEX nr 146324). Zasadą jest refundacja wydatków na najem pojazdu zastępczego niezależnie od statusu poszkodowanego (czy jest on przedsiębiorcą, czy osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej) i niezależnie od celu wykorzystywania pojazdu mechanicznego (do celów komercyjnych, czy prywatnych) (zob. uchwała SN z dnia 17.11.2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie nie wskazuje, by poszkodowana celowo doprowadziła do zwiększenia rozmiaru szkody. Okres najmu pojazdu zastępczego wydłużył się z przyczyn niezależnych od poszkodowanej, dlatego też z okoliczności tej nie można wywodzić skutków niekorzystnych dla strony powodowej.

W konsekwencji należy stwierdzić, że wydatek z tytułu najmu pojazdu zastępczego w zakresie ujętym w fakturze VAT, to jest za 63 dni, pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę, a jednocześnie jest to wydatek konieczny i celowy. Nie budzi zaś wątpliwości, że treścią zobowiązania „przejętego” przez ubezpieczyciela w granicach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych jest kompensacja szkody wyrządzonej w majątku poszkodowanego, w rozmiarze określonym w art. 361 k.c. Tym samym zarzut naruszenia prawa materialnego jest chybiony, gdyż uzupełniające odszkodowanie zasądzone przez Sąd I instancji mieści się w zakresie odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela i nie przekracza wysokości poniesionej szkody.

Mając powyższe na uwadze orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zaś ich wysokość ustalono w oparciu o § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 j.t.).